

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Aurora Agirresakona Olalde

*Berriz, Bizkaia
(1933)*

Aurkibidea

Biografia

Andikoa auzoko Agarre baserrikoa. Komentuko eskolan ikasi zuen hamalau urtera arte.

Zintak

BRZ-048

- **Proiektua:** Antxinako Berriz. Bizimodua eta ohiturak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Gerenabarrena, Maite - Kamiruaga, Akaitze
- **Data:** 2006-01-01
- **Iraupena:** 69 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne
- **Emalea:** Gerenabarrena, Maite

Pasarteak

1. Komentuko eskolan, berriztarrak eta aberatsen umeak

- **Erref:** BRZ-048/002
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:08:46. **Bukatu:** 00:10:18
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak

Laburpena:

Komentuko eskolan ibili zen, beste berriztar neskekin batera. Irakasleak mojak izaten ziren. Aberatsen umeak barneko ikasle moduan egoten ziren. Haien inbidiatan egoten ziren.

2. Eskolako materiala eta eguneroko zereginak

- **Erref:** BRZ-048/003
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:10:18. **Bukatu:** 00:12:34
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikasgaiak eta ikasmateriala
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak

Laburpena:

Tapa jasotzen zitzaien idazmahaiak ziren. Liburua entziklopedia izaten zen. Euskaraz eginda zigortu egiten zituzten. Hamalau urtera arte egon zen. Zabaleko moja bat zegoela dio. Bordatzen ikasi zuen han. Egunero errezatu eta meditatzen zuten eta zapatuetan konfesatu.

3. Sagarrak eta makatzak saltzera, Soraluzera edo Bergarara

- **Erref:** BRZ-048/005
- **Iraupena:** 0:02:52. **Hasi:** 00:13:08. **Bukatu:** 00:16:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak

Laburpena:

Etxean ura zeukaten. Etxeko beharretan denak aritzen ziren. Urkijotarrei esnea saltzen zieten. Makatzak eta sagarrak plazan saltzen zituzten, Soraluzen eta Bergaran, trenez joanda. Trenak eta txartelak zelakoak ziren kontatzen du.

4. Baserriaren egitura eta sukaldeko tresnak

- **Erref:** BRZ-048/006
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:16:00. **Bukatu:** 00:17:57
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Baserriaren egitura zelakoa zen azaltzen du. Ganbaran eta sabaian zer gordetzen zuten kontatzen du. Beheko sua ezagutu zuen. Lapikoak eta mahai-tresnak zelakoak ziren aipatzen du. Amama modernoa zela dio.

5. Sagardoa zela egiten zuten

- **Erref:** BRZ-048/007
- **Iraupena:** 0:01:23. **Hasi:** 00:17:57. **Bukatu:** 00:19:20
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:

Sagardoa etxerako egiten zuten. Zela egiten zuten azaltzen du.

6. Gazta eta ogia, etxekoak

- **Erref:** BRZ-048/008
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:19:20. **Bukatu:** 00:21:10
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza
- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:

Etixerako gazta amak egiten zuen. Zela egiten zuen azaltzen du. Labea zeukaten etxean. Errotara joaten ziren garia eta artoa ehotzera. Herriko errotak aipatzen ditu.

7. Odolosteak, txorixoak eta pernila

- **Erref:** BRZ-048/009
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:21:10. **Bukatu:** 00:22:34
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:

Txerria hiltzera harakina joaten zitzairen etxera. Lehenengo odolostea egiten zuten, gero txorixoak eta bodegako harrizko ontzian pernila gatzetan gordetzen zuten.

8. Elizan etxe bakoitzak bere lekua

- **Erref:** BRZ-048/010
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:22:34. **Bukatu:** 00:24:16
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak

Laburpena:

Elizan etxe bakoitzak bere lekua izaten zuen. "Culto y clero" diru-batzea izaten zen eta umeak bidaltzen zituzten. Norberak bere aulkia ekartzen zuen, inizialekin. Gizonezkoak bankuetan esertzen ziren.

9. Eguneroko jatorduak eta bereziak

- **Erref:** BRZ-048/012
- **Iraupena:** 0:01:39. **Hasi:** 00:24:58. **Bukatu:** 00:26:37
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Eguneroko jardorduak eta bereziak zelakoak izaten ziren kontatzen du. Bijilia beti egiten zuten.

10. Oiloak, postreak eta kafea

- **Erref:** BRZ-048/013
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:26:37. **Bukatu:** 00:28:04
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Oiloak gonbidatuak etortzen zirenean jateko hiltzen zituzten. Gatzatua behiaren esneaz egiten zuen. Natillak eta arroz-esnea egiten zituzten. Kafea asko edaten zuten.

11. Neska-mutikoen arropak eta oinetakoak

- **Erref:** BRZ-048/014
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:28:04. **Bukatu:** 00:29:36
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Goizago jaikitzen ziren. Komentura oinez joaten ziren. Izeko bat zeukan jostuna eta hark egiten zizkion arropak. Abarkak eta abarketak erabiltzen zituen. Galtzetinak izaten zituzten domeketarako. Mutilak zela jazten ziren kontatzen du.

12. Modako orrazkera, uhin moduko bat

- **Erref:** BRZ-048/015
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:29:36. **Bukatu:** 00:30:21
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Orrazkerak

Laburpena:

Bera gaztea zenean, uhin moduko bat erabiltzea zen moda. Kresen ile-apaintzailearengana joaten ziren.

13. Domeketako plana, elizako eginbeharrak, kafesne eta erromeria

- **Erref:** BRZ-048/021
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:36:06. **Bukatu:** 00:38:42
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

Dotrinara joan, arrosarioa errezatu eta Pantaleonenean kafesnea hartzen zuten. Olakuetan erromeria egiten zuten eta Benito izaten zen soinujolea. Tabernak izendatzen ditu. Hiletan ostean, bazkaria egiten zen Ormaztegin.

14. Umetako jolasak eta jostailuak

- **Erref:** BRZ-048/023
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 00:40:15. **Bukatu:** 00:41:56
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Umetan soka, tabekin... jolasten zuten. Sokasaltoko kanta bat abesten du. Mutilak pilotan aritzen ziren. Zeleminan aritzen ziren (txingoka). Bolotan gizonak eta mutilak ibiltzen ziren. Izekok erositako panpinak izaten zituen.

15. Jaio eta biharamunean, bataioa

- **Erref:** BRZ-048/024
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:41:56. **Bukatu:** 00:43:07
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

Laburpena:

Jose Luis medikuak laguntzen zuen erditzeetan. Bataioa biharamunean egiten zen. Ainak eramaten zuen umea elizara, aita-puntako eta ama-puntakoarekin. Gero bazkaria ematen zieten etxean. Mantoia jantzten zioten umeari.

16. Hiletetako ohiturak

- **Erref:** BRZ-048/025
- **Iraupena:** 0:03:13. **Hasi:** 00:43:07. **Bukatu:** 00:46:20
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:

Zazpi urterekin egin zuen jaunartzea, zuriz jantzita. Garizuman parrokiari egiten zuten dotrina. Elizan bereizita egoten ziren andreak eta gizonak. Hiru mailatako hiletak egoten ziren. Bizkarka ekartzen zuten hilotza anderoek; gosari ona ematen zieten aurretik. Lehenengo hilerrira joaten ziren eta hileta egiten zen ondoren. Goizez izaten zen beti, gero bazkaria ematen zieten-eta kanpotik etorritakoei.

17. Medikuak bataiatzen zituen hildako jaioberri

- **Erref:** BRZ-048/026
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:46:20. **Bukatu:** 00:47:31
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:

Jaio eta hiltzen ziren umeak etxean bataiatzen zituzten. Medikuek horixe sinisten zuten, eta orduan, batzuetan beraiek bataiatzen zituzten. Bataiatu gabekoek aparteko lekua zeukaten hilerrian.

18. Bere ezkontza eta arrea

- **Erref:** BRZ-048/028
- **Iraupena:** 0:03:13. **Hasi:** 00:48:27. **Bukatu:** 00:51:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Jantzi beltzez eta kapelarekin ezkondu zen. Bazkaria karteruarenean egin zuten. Madrilera joan zen ezkon bidaian. Arrea jaso zuen; izarak, mantak, sukaldeko ontziak, koltxillak... Bere gizonak izarak ekarri zituen. Belarritakoak oparitu zizkion gizonak ezkondu zirenean. Don Bruno abadeak ezkondu zituen. Lagunekin despedida egiten zen eta bazkaria familiakoekin.

19. Norbait hildakoan, kanpaiak

- **Erref:** BRZ-048/029
- **Iraupena:** 0:00:48. **Hasi:** 00:51:40. **Bukatu:** 00:52:28
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kanpaiak

Laburpena:

Norbait hiltzen zenean, kanpaiak desberdin jotzen zituzten andrea, gizona edo umea bazen. Auzoko kanpaiak ere jotzen zituzten.

20. Baserriko tresnak eta elikagaiak

- **Erref:** BRZ-048/031
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:53:19. **Bukatu:** 00:55:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Sagarra, sagastiak

Laburpena:

Behiei izena ipintzen zieten. Arranak, zintzarriak, Abadiñon erosten zituzten San Blasetan. Zaldiak han saltzen zituen bere aitak. Eztia etxean egiten zuten baina kendu egin zituzten erleak. Sagarrak, makatzak, okeranak... denetarik izaten zuten. Sasimedikuak egoten ziren.

21. Baserriko tresna bakoitza zertarako zen

- **Erref:** BRZ-048/032
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 00:55:40. **Bukatu:** 00:56:49
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko tresnak

Laburpena:

Laia, goldea, area, narra, burdin-area, txilindroa, aitzurrak, aizkorak, arraitzurra... zertarako erabiltzen ziren azaltzen du.

22. Herriko artisauak eta lanbide zaharrak

- **Erref:** BRZ-048/034
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:57:21. **Bukatu:** 00:59:37
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Lanbideak » Antzinako lanbideak

Laburpena:

Kriaduek eta kriadek kanpoko lanak egiten laguntzen zieten. Errementaria bazegoen herrian, Felix; uztargilea ere bazegoen; abarketagilea Andikoan zegoen eta harginak asko zeuden. Harriak Oizen egoten ziren. Goruetan ez zen bere etxean egiten. Arranak eta otzarak egiten zituenik ez zegoen. Etxean ikusi izan du ikatza egiten. Kinkilleroak ibiltzen ziren etxerik etxe saltzen; galiziar bat ibiltzen zen eta beste andre bat telak saltzen.

23. San Juan bezperako kanta eta eskerako ohiturak

- **Erref:** BRZ-048/038
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 01:03:17. **Bukatu:** 01:04:34
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak
- Aisia » Jai-giroa » Inauteriak

Laburpena:

San Juan bezperan sua egiten zuten. Kanta abesten du. Urteberri egunean kantuan ibiltzen ziren. Eguen zuri batzen ibiltzen ziren mutilak. Santa Ageda batzeen akordurik ez dauka.

24. Umetako beldurak, iluntasuna eta automobilak

- **Erref:** BRZ-048/039
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 01:04:34. **Bukatu:** 01:06:15
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Ilun-ilun egoten zen etxerako bidea. Behin gertatutako pasartea kontatzen du. Automobiletan sakamantekasa ibiltzen zela esaten zieten, eta autoa ikusiz gero, ezkutatu egiten ziren.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-26

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com